

prima instanță: M. Murguleț

dosarul nr. 3ra-1721/16

instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai și V. Brașoveanu

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

judecătorul:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu,

Maria Ghervas și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Agapii Adrian, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agapii Adrian împotriva Ministerului Justiției, comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, intervenienți accesorii Țurcanu Valeriu, Scurtu Andrei, Istrati Victor, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru, Pădure Valeriu și Biserica ortodoxă din Moldova cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Agapii Adrian și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 decembrie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a ț ă:

La 05 iunie 2015 Agapii Adrian a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, intervenienți accesorii Țurcanu Valeriu, Scurtu Andrei, Istrati Victor, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru, Pădure Valeriu și Biserica ortodoxă din Moldova cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Agapii Adrian a indicat că comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni a fost formată prin adunarea parohială a comunității religioase din 15 martie 1991.

Prin certificatul nr. 134 din 19 iunie 1991 eliberat de Ministerul Culturii se confirmă că comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni a fost înregistrată ca parohie distinctă din protopopiatul Călărași, episcopia de Chișinău.

Ministerul Justiției prin decizia nr. 79 din 02 iulie 2013 a înregistrat în redacție nouă statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni.

Ulterior, membrii comunității religioase au aflat că în luna ianuarie 2015 a avut loc o adunare parohială, fiind adoptată decizia de a fi excluși anumiți membri ai comunității religioase, de a numi un nou conducător, de a schimba denumirea

comunității religioase, de a adopta un nou statut și de a trece în subordinea Bisericii ortodoxe din Moldova.

A adresat Ministerului Justiției cerere, solicitând prezentarea copiilor materialelor care au stat la baza emiterii deciziei de trecere în subordinea canonică a Bisericii ortodoxe din Moldova și înregistrarea statutului în redacția nouă.

Ministerul Justiției i-a prezentat deciziile nr. 37 din 16 martie 2015, prin care s-au înregistrat modificările privind conducătorul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” și înregistrarea statutului în redacția nouă, modificarea denumirii acesteia, fiind eliberat certificatul nou de înregistrare nr. 037082.

A mai aflat din materialele prezentate de Ministerul Justiției că la 23 februarie 2015 a avut loc adunarea parohială a comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din cadrul Mitropoliei Basarabiei, satul Măgurele, raionul Ungheni la care au fost întocmite procesele-verbale nr. 1 și nr. 2.

Prin procesele-verbale nr. 1 și nr. 2. din 23 februarie 2015 s-a decis de a primi în calitate de membri noi ai comunității religioase pe: Dabija Fiodor, Eni Raisa, Bodrug Dafina, Dabija Vasilii, Țurcanu Anatoli, Său Maria, Vîrtosu Maria, Bodrug Constantin și Căldare Grigore; de a exclude din membri pe: Efrim Ion (decedat), Pădure Ion, Dabija Ion, Gurduza Profir, Praporșciuc Gheorghe, Pădure Viorel, Agapii Adrian; de a trece de la Mitropolia Basarabiei la Biserica ortodoxă din Moldova-Mitropolia Moldovei; de a schimba denumirea din comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din cadrul Mitropoliei Basarabiei din satul Măgurele, raionul Ungheni în comunitatea parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova, satul Măgurele, raionul Ungheni; de a aproba statutul comunității religioase în redacția nouă; de alegere a lui Dabija Fiodor în calitate de conducător al acesteia.

Din procesele-verbale indicate rezultă că la adunarea din 23 februarie 2015 ar fi participat 16 persoane, însă doar 7 dintre acestea întrunesc calitatea de membri ai comunității religioase din satul Măgurele, raionul Ungheni.

Țurcanu Valeriu, Scurtu Andrei, Istrati Victor, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru, Pădure Valeriu care sunt membri comunității religioase respective și care se regăsesc în lista participanților la adunarea din 23 februarie 2015, nu au participat la această adunare, iar semnăturile aplicate pe procesele-verbale nr. 1 și nr. 2 precum și alte cereri depuse la Ministerul Justiției care au stat la baza emiterii deciziei nr. 37 din 16 martie 2015 nu sunt autentice, fiind falsificate.

Persoanele indicate nu au cunoscut despre petrecerea adunării parohiale, nu au participat la aceasta și nu au semnat niciun act din cele prezentate la Ministerul Justiției.

Acțiunile comise sunt ilegale și cad sub sancțiunea legii penale, la 08 aprilie 2015 în baza acestor iregularități fiind sesizată Procuratura Generală.

Plângerea depusă la Procuratura Generală a fost admisă și transmisă Procuraturii Ungheni pentru examinare și pornire a procesului penal după caz, însă pînă în prezent pe marginea acesteia nu a fost emis niciun act de dispoziție care ar putea fi prezentat în instanța de judecată.

Persoanele vinovate de faptele comise au prejudiciat valori sociale imperioase, au încălcat dreptul fundamental la libertatea religiei, conștiinței și libertatea de

gândire a unui număr mare de persoane care împărtășeau viziunile creștine promovate de comunitatea religioasă și de Mitropolia Basarabiei.

La 08 aprilie 2015 comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni a depus cerere prealabilă conform art. 14 Legea contenciosului administrativ, care a fost respinsă prin răspunsul Ministerului Justiției nr. 05/4307 din 05 mai 2015.

Cere Agapiei Adrian anularea certificatului de înregistrare nr. 037082 din 16 martie 2015 și proceselor-verbale prezentate de către semnatari care au stat la baza emiterii acestora, anularea deciziei Ministerului Justiției nr. 37 din 16 martie 2015, prin care s-a înregistrat în redacție nouă statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova, satul Măgurele, raionul Ungheni, s-a dispus perfectarea și eliberarea certificatului de tip nou, înregistrarea noului conducător al comunității și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-6, vol. I).

Prin mandatul din 01 iulie 2015 avocatul stagiar Palma Serghei a fost împuternicit de Agapie Adrian să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 15).

La 11 august 2015 avocatul stagiar Palma Serghei a depus în interesele lui Agapie Adrian cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea proceselor-verbale nr. 1 și nr. 2 a comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova din satul Măgurele, raionul Ungheni din 23 februarie 2015, anularea certificatului de înregistrare nr. 037082 din 16 martie 2015, anularea deciziei Ministerului Justiției nr. 37 din 16 martie 2015 semnată de vice-ministru justiției Gurduza Sergiu, prin care s-a înregistrat în registrul cultelor religioase și al părților componente modificările privind conducătorul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova din satul Măgurele, raionul Ungheni, anularea deciziei Ministerului Justiției nr. 37 din 16 martie 2015 semnată de ministru justiției Grosu Vladimir, prin care s-a înregistrat în redacție nouă statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova din satul Măgurele, raionul Ungheni, s-a dispus perfectarea și eliberarea certificatului de tip nou parohiei nominalizate, încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată (f.d. 87-91, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Agapie Adrian (f.d. 137-144).

La 24 decembrie 2015 avocatul stagiar Palma Serghei a depus în interesele lui Agapie Adrian apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 decembrie 2015, iar la 11 aprilie 2016 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 135-136; 164-178, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 28 iunie 2016 a respins apelul declarat de Agapie Adrian și a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 decembrie 2015 (f.d. 195-210, vol. II).

La 06 septembrie 2016 Agapie Adrian a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea

ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs Agapii Adrian a indicat că hotărârile instanțelor de judecată inferioare sunt emise cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Decizia adunării parohiale din 23 februarie 2015, prin care s-au exclus unii membri din cadrul comunității religioase este abuzivă și ilegală, deoarece un membru poate fi exclus din comunitatea religioasă doar pentru motive temeinice, pentru abateri foarte grave.

Decizia adunării parohiale privind trecerea sub jurisdicția canonică a Mitropoliei Moldovei și de a înregistra statutul în redacție nouă este nelegitimă, adunarea parohială fiind desfășurată cu încălcarea prevederilor pct. 4.4 al Statutului din 02 iulie 2013.

Adunarea parohială nu a fost convocată de paroh cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată de întrunire, nu a fost citită în biserică și afișată pe ușa bisericii pentru a fi adusă la cunoștința tuturor membrilor comunității religioase, astfel încât toți enoriașii să poată participa.

Prima instanță și instanța de apel au examinat superficial circumstanțele cauzei și nu au atras atenția la unele aspecte decisive pentru soluționarea litigiului.

Actele judecătorești au fost emise cu încălcări de procedură, nefiind motivate și apreciate în conformitate cu totalitatea probelor administrate, fiind încălcat art. 9 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Procesele-verbale nr. 1 și nr. 2 din 23 februarie 2015 se referă la comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova care este una neexistentă și diferită de comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni.

Decizia Ministerului Justiției nr. 37 din 16 martie 2015 și certificatul de înregistrare nr. 037082 din 16 martie 2015 sunt neîntemeiate, deoarece la emiterea acestora au stat acte ilegale semnate de persoane neîmputernicite.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia similară nr. 3ra-1/16 din 03 februarie 2016 a dat câștig de cauză recurentului și a indicat că actele prezentate Ministerului Justiției pentru a înregistra statutul în redacție nouă nu au întrunit cerințele stabilite de lege.

În conformitate cu art. 439 Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 07 decembrie 2016 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) și art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează în lipsa părților, în limitele invocate în cerere, pe baza referinței depuse de intimat și fără a administra noi dovezi.

Judecând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016 și trimiterea pricinii la rejudecare în ordine de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 28 iunie 2016 la 25 iulie 2016 (f.d. 211, vol. II).

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Agapii Adrian.

Prin urmare, recursul declarat de Agapii Adrian la 06 septembrie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că potrivit listei fondatorilor comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni, membrii prezenți la ședința de 12 martie 2013 sunt: Efrem Ion, Țurcanu Valeriu, Pădure Ion, Dabija Ion, Scurtu Andrei, Gurduza Profir, Praporșciuc Gheorghe, Eni Vasilisa, Istrati Victor, Pădure Valeriu, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru și Agapii Andrian (f.d. 33, vol. I).

Prin procesul-verbal nr. 3 din 12 martie 2013 al adunării generale a Bisericii „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni s-a hotărât ca Agapii Andrian să fie împuternicit să reprezinte comunitatea religioasă în toate organele de stat pentru a îndeplini formalități de înregistrare și ales în calitate de preot Paroh al acesteia, în componența noului Consiliul parohial fiind incluse persoanele: Efrem Ion, Țurcanu Valeriu, Pădure Ion, Dabija Ion, Scurtu Andrei, Gurduza Profir și Agapii Andrian (f.d. 34-36, vol. I).

Ministerul Justiției prin decizia nr. 79 din 12 iulie 2013 a înregistrat în redacție nouă statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni, fiind eliberat certificatul de înregistrare de tip nou (f.d. 37, vol. II).

Prin procesul-verbal al adunării generale a comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” nr. 1 din 23 februarie 2015 Dabija Fiodor a fost ales în calitate de președinte, primiți în calitate de membri: Dabija Fiodor, Eni Raisa, Bodrug Dafina, Dabija Vasiliu, Țurcanu Anatoli, Său Maria, Vîrtosu Maria, Bodrug Constantin, Căldare Grigore și excluși din membri Efrem Ion, Pădure Ion, Dabija Ion, Gurduza Profir, Praporșciuc Gheorghe, Pădure Valeriu și Agapii Adrian (f.d. 45-46, vol. I).

Prin procesul-verbal al adunării generale a comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” nr. 2 din 23 februarie 2015 s-a decis trecerea de la Mitropolia Basarabiei în cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova la Mitropolia

Moldovei, schimbarea denumirii din comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni în comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova, din satul Măgurele, raionul Ungheni, aprobarea statutului acesteia în redacția nouă propusă cu numirea lui Dabija Fiodor în calitate de administrator (f.d. 47-49, vol. I).

Prin decizia Ministerului Justiției nr. 37 din 16 martie 2015 s-a schimbat denumirea comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din satul Măgurele, raionul Ungheni în comunitatea religioasă parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova, din satul Măgurele, raionul Ungheni, fiind înregistrat statutul acesteia în redacție nouă și eliberat certificatul de înregistrare de tip nou, în baza procesului-verbal nr. 2 din 23 februarie 2015 (f.d. 19, vol. II).

La 08 aprilie 2015 Agapii Adrian a adresat Ministerului Justiției cerere prealabilă, solicitând anularea deciziei nr. 37 din 16 martie 2015 semnată de viceministrul justiției Gurduza Sergiu, prin care s-a înregistrat în redacție nouă statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din cadrul Bisericii ortodoxe din Moldova, din satul Măgurele, raionul Ungheni, fiind înregistrat statutul acesteia în redacție nouă și eliberat certificatul de înregistrare de tip nou, certificatul de înregistrare nr. 037082 din 16 martie 2015 și proceselor-verbale care au stat la baza deciziilor menționate (f.d. 7-10, vol. II).

Ministerul Justiției prin răspunsul nr. 05/4307 din 05 mai 2015 a respins cererea prealabilă adresată de Agapii Adrian la 08 aprilie 2015 (f.d. 11, vol. II).

La 05 iunie 2015 Agapii Adrian a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior împotriva Ministerului Justiției, comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, intervenienți accesorii Țurcanu Valeriu, Scurtu Andrei, Istrati Victor, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru, Pădure Valeriu și Biserica ortodoxă din Moldova cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-6, 87-91, vol. I).

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel și prima instanță au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Conform art. 18 alin. (1) Legea privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie nr. 125-XVI din 11 mai 2007, cultele religioase și părțile lor componente își desfășoară activitatea în conformitate cu statutul adoptat de către fondatorii săi.

Conform pct. 4.4 al Statului comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, adunarea parohială va fi convocată de paroh cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată pentru întrunire, înștiințând despre aceasta și pe protopop. Convocarea va cuprinde locul și data adunării, precum și chestiunile ce se vor discuta. Ea va fi citită în biserică, îndată după terminarea Sfintei Liturghii și va fi afișată la ușa bisericii.

Prima instanță și instanța de apel nu au verificat dacă adunarea parohială din 23 februarie 2015 a fost convocată de paroh cu cel puțin o săptămână înainte de data fixată pentru întrunire, dacă a fost citită în biserică și afișată pe ușa bisericii informație pentru a fi adusă la cunoștința tuturor membrilor comunității pentru a crea posibilitate tuturor enoriașilor interesați să participe la aceasta.

Conform pct. 4.2 al Statului comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, calitatea de membru al comunității religioase, inițial o au toți fondatorii comunității religioase, ulterior se dobândește prin cerere scrisă pe numele adunării parohiale și pierde prin decizia de excludere adoptată de adunarea parohială pentru motive temeinice cum ar fi infracțiunea, condamnarea penală sau abaterea morală gravă. De asemenea, orice membru al comunității religioase se poate retrage benevol din Comunitate prin depunerea unei cereri personale scrise adresate adunării parohiale. Calitatea de membru al Comunității se desemnează într-un Registru de evidență.

La adunarea generală a Bisericii „Sfinții Mai Mari Voievozi” din 12 martie 2013 a fost ales în calitate de Preot paroh Agapii Andrian, iar în componența noului Consiliul parohial: Efrem Ion, Țurcanu Valeriu, Pădure Ion, Dabija Ion, Scurtu Andrei, Gurduza Profir și Agapii Andrian (f.d. 35, vol. II).

Punctul 4.7 din Statutul comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei prevede că adunarea parohială este valabil constituită cu prezența a cel puțin o zecime din totalul membrilor înscrși în lista membrilor Comunității religioase. Dacă la data fixată pentru adunare nu se întrunește numărul necesar de membri, adunarea va avea loc fără altă convocare, în Duminica următoare, în același loc și la aceeași oră, când adunarea va fi valabil constituită, cu prezența unui număr de membri cel puțin egal cu acela al membrilor din consiliul parohial.

Potrivit procesului-verbal nr. 1 din 23 februarie 2015 s-a decis inițial primirea a noi membri și pierderea calității de membru a următoarelor persoane: Efrem Ion, Pădure Ion, Dabija Ion, Gurduza Profir, Praporșciuc Gheorghe, Pădure Valeriu și Agapii Adrian.

Prima instanță și instanța de apel nu au verificat dacă adunarea generală a comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din 23 februarie 2015 a fost valabil constituită cu prezența a cel puțin o zecime din totalul membrilor înscrși în lista membrilor Comunității religioase.

Nu s-a verificat în ședința de judecată nici dacă în procesul-verbal nr. 1 din 23 februarie 2015 sunt indicate motivele care au stat la baza excluderii acestor persoane.

La materialele pricinii lipsesc și cererile lui Dabija Fiodor, Eni Raisa, Bodrug Dafina, Dabija Vasilii, Țurcanu Anatoli, Său Maria, Vîrtosu Maria, Bodrug Constantin, Căldare Grigore de primire în calitate de membri ai Comunității Religioase.

Conform pct. 6.2 al Statului comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, Statutul parohiei poate fi modificat sau completat de Adunarea parohială cu majoritatea simplă a voturilor membrilor săi.

În nota informativă a Ministerului Justiție este indicat că procedura cu privire la aprobarea și înregistrarea statutului în redacție nouă a entității religioase este respectată și corespunde prevederilor art.18 alin. (3) Legea privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie nr. 125-XVI din 11 mai 2007.

Însă, acest alineat a fost abrogat prin Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind cultele religioase și părțile lor componente nr. 278 din 27 decembrie 2011, în vigoare de la 17 februarie 2012 (f.d. 80, vol. II).

Prima instanță și instanța de apel nu au verificat dacă Ministerul Justiției la înregistrarea actelor pentru înregistrarea statului în redacție nouă corect a aplicat prevederile unei norme de drept abrogate.

Conform pct. 4.10 al Statului comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, Parohul este ales de Adunarea generală a comunității cu majoritatea voturilor membrilor acesteia dintre persoanele cu calitate canonică atribuită de Mitropolia Basarabiei și la propunerea acesteia. Calitatea de paroh al Comunității poate fi retrasă din oficiu la decizia Mitropoliei Basarabiei în cazul pierderii statutului canonic de deservent al cultului religios atribuit în mod exclusiv de Mitropolie.

În cererea de apel Agapii Andrian a invocat că la alegerea noului Paroh, Dabija Fiodor nu avea calitatea de canonic atribuită de Mitropolia Basarabiei și nici nu a fost propus de către aceasta, fapt ce contravine Statului comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Mai Mari Voievozi” din Cadrul Mitropoliei Basarabiei, din 02 iulie 2013 (f.d. 172, vol. II).

În conformitate cu art. 373 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de apel în decizia din 28 iunie 2016 nu s-a expus în privința argumentelor invocate în apelul declarat de Agapii Andrian.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința argumentelor apelului declarat de Agapii Andrian constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece acestuia nu i-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă argumentele invocate în cererea de apel au fost neglijate sau respinse, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsat într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auzit.

În conformitate cu art. 390 alin. (2) Codul de procedură civilă, în cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

Din sensul normei de drept citate se deduce că în cazul respingerii apelului instanța de apel urmează să expună în decizie concluzia cu privire la toate argumentele invocate de apelant, să întemeieze motivele în legătură cu care argumentele apelantului din cererea de apel au fost recunoscute ca neîntemeiate. Instanța de apel nu se va referi la simpla constatare a faptului netemeinicii apelului, deoarece în acest caz decizia apare ca nemotivată.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate

Așadar, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Erorile judiciare ale instanței de apel și ale primei instanțe în ordine de recurs nu este posibil de corectat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au încălcat normele de drept procedural și material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Agapii Adrian.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agapii Adrian împotriva Ministerului Justiției, comunității religioase parohia cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, intervenienți accesorii Țurcanu Valeriu, Scurtu Andrei, Istrati Victor, Țurcanu Dumitru, Păduri Dumitru, Pădure Valeriu și Biserica ortodoxă din Moldova cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

judecătorii:

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan